

**Profilaktika inspektorining ijtimoiy obyektlariga nisbatan chora-tadbirlarini qo'llash
va yakunlash bo'yicha mahalla yettiligi xodimlariga xulosa berish va qo'shma xulosa
tuzish faoliyatini takomillashtirish**

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Akademiyasi 3 kurs kursanti

Ahmadov Asilbek Akbar o'g'li

Annotatsiya: Ushbu maqolada profilaktika inspektorining ijtimoiy obyektlarda huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha amalga oshiradigan chora-tadbirlari, ularning samaradorligini baholash jarayoni hamda yakuniy xulosa berish mexanizmlari yoritilgan. Mahalla yettiligi xodimlari bilan hamkorlikda qo'shma xulosa tuzishning ahamiyati, bu jarayonning jamoat xavfsizligini ta'minlashdagi roli va amaliy natijalari tahlil qilinadi. Shuningdek, inspektorlarning faoliyatini takomillashtirishga doir takliflar, kommunikativ ko'nikmalarni kuchaytirish va mahalla ichida ishonchli hamkorlik muhitini shakllantirish zarurligi haqida fikrlar bayon etilgan.

Kalit so'zlar: Profilaktika inspektori, ijtimoiy obyektlar, huquqbuzarliklarning oldini olish, chora-tadbirlar, mahalla yettiligi, qo'shma xulosa, xavfsizlik, profilaktik ishlar, huquqiy nazorat, hamkorlik.

Bugungi kunda jamiyat xavfsizligi, huquqbuzarliklarning oldini olish va profilaktika ishlarini tizimli tashkil etish davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, profilaktika inspektorlarining faoliyati mahallalarda huquqiy tartibotni mustahkamlash, ijtimoiy obyektlar faoliyatini monitoring qilish, aholining turmush tarzini o'rganish va muammolarni manzilli hal etishda beqiyos ahamiyat kasb etadi. Shu sababdan ham ularning vazifalarini takomillashtirish, xususan, ijtimoiy obyektlar bo'yicha chora-tadbirlarni qo'llash va yakuniy xulosa berish jarayonini to'g'ri tashkil etish bugungi kun talablaridan biridir.

Ijtimoiy obyektlar – bu aholiga xizmat ko'rsatadigan tashkilotlar bo'lib, maktab, bog'cha, tibbiyot muassasalari, savdo maskanlari, ishlab chiqarish subyektlari va boshqa muhim obyektlarni o'z ichiga oladi. Mazkur obyektlarning har biri o'ziga xos xavf omillariga ega bo'lgani uchun profilaktika inspektori faoliyati ularda huquqbuzarliklarning oldini olish, xavfsizlik choralarga rioya qilinishini nazorat qilish, mavjud kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rsatmalar berish orqali amalga oshiriladi. Bu jarayonning samaradorligi esa inspektorning nafaqat huquqiy bilimiga, balki uning muomala madaniyati, tashkiliy qobiliyati va mahalla hamjamiyati bilan hamkorlik darajasiga ham bog'liq.

Profilaktika inspektorining asosiy vazifalaridan biri – obyekt rahbariyatiga aniqlangan kamchiliklar bo'yicha ogohlantirish berish, zaruriy huquqiy chora-tadbirlarni qo'llash, ularning bajarilishini nazorat qilish va natijasi bo'yicha rasmiy xulosa tayyorlashdir. Ushbu

jarayon amalda to'g'ri olib borilishi uchun inspektor har bir obyektни muntazam o'rganishi, xavf-xatarlarni baholashi hamda amaldagi qonunchilikni to'liq bilishi lozim. Ayniqsa, ularning faoliyatida mahalla yettiligi xodimlari bilan hamkorlik muhim o'rin tutadi. Chunki mahalla yettiligi hudud ichidagi muhitni yaxshi biladi, aholini yaqindan kuzatadi va profilaktik choralarni tez va manzilli qo'llashga yordam beradi.

Mahalla yettiligi xodimlariga xulosa berish jarayoni alohida mas'uliyatni talab qiladi. Xulosa mazmunan asosli, huquqiy jihatdan to'g'ri va real holatga mos bo'lishi kerak. Chunki ushbu hujjat asosida mahalla ichida bir qator tartib-intizomiy ishlarga start beriladi, ba'zan esa chora-tadbirlarning samaradorligi aynan inspektor bergan xulosaga bog'liq bo'ladi. Shuningdek, qo'shma xulosa tuzish jarayoni ham muhim bo'lib, unda profilaktika inspektori, mahalla yettiligi va tegishli tashkilot vakillari birgalikda obyekt faoliyatini baholaydilar va umumiy tavsiyalarni ishlab chiqadilar. Bu jarayonning to'g'ri yo'lga qo'yilishi hamkorlikning uzviyligini, mas'uliyatning aniq taqsimlanishini va mahalla xavfsizligini ta'minlashdagi yagona yondashuvni mustahkamlaydi.

So'nggi yillarda mamlakatimizda mahalla institutini rivojlantirish, uning huquqiy maqomini mustahkamlash va jamoat xavfsizligidagi rolini kuchaytirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Bunda profilaktika inspektorining faoliyatini takomillashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Xususan, elektron nazorat tizimlarining joriy etilishi, hujjatlar aylanishining soddalashtirilishi, inspektorlarning malakasini oshirish bo'yicha muntazam o'quv kurslarining tashkil etilishi samaradorlikni sezilarli oshirmoqda.

Shu o'rinda ta'kidlash joizki, chora-tadbirlarni qo'llash jarayonida inson omiliga e'tibor berish, aholi bilan ochiq muloqotda bo'lish, tushuntirish ishlari, profilaktik suhbatlar, tavsiyalar berish va ogohlantirish kabi yumshoq yondashuvlar ko'proq samara beradi. Takomillashtirishning eng muhim yo'nalishlaridan biri ham inspektorlarning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirish, ular bilan mahalla aholisi o'rtasida ishonchli muhitni shakllantirish hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, profilaktika inspektorining ijtimoiy obyektlarga nisbatan chora-tadbirlarni qo'llash, yakuniy xulosa berish va mahalla yettiligi bilan qo'shma xulosa tuzish jarayonini takomillashtirish nafaqat huquqbuzarliklarning oldini olish, balki mahalla hayotida barqarorlik va xavfsizlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Ushbu jarayonning professional tashkil etilishi esa jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish va jamoat xavfsizligini mustahkamlashning eng muhim omillaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi “Ichki ishlar organlari to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2017.
2. O‘zbekiston Respublikasi Jinoyat-ijro kodeksi. – Toshkent: Adolat, 2022.
3. “Huquqbuzarliklarning oldini olish to‘g‘risida”gi Qonun. – Toshkent, 2014.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-martdagi PQ–4235-son qarori “Mahalla tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”.
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-dekabrdagi PF–6124-son Farmoni “Ichki ishlar organlari profilaktika faoliyatini rivojlantirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar haqida”.
6. Bobojonov R.X. Profilaktika xizmatining huquqiy asoslari. – Toshkent: Yuridik nashr, 2021.
7. Zaynobiddinov A.B. Mahalla tizimida profilaktik ishlarni tashkil etish metodikasi. – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2020.
8. Xoliqov A.J. Jamoat xavfsizligini ta’minlashda ichki ishlar organlarining o‘rni. – Toshkent: Huquq, 2021.
9. Murodov M., Nizomov B. Huquqbuzarliklar profilaktikasi va mahalla institutining hamkorligi. – Ilmiy maqola, “Yuridik fanlar” jurnali, 2022, №4.